

YO‘L XO‘JALIGINI BOSHQARISHNI TIZIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH CHORA TABIRLARI

Odinayev Rustam Qurbonaliyevich

Yusupjonov Muhridin Odiljon o‘g‘li

Yo‘l muhandisligi kafedrası o‘qituvchisi

Aliqulova Madina Ural qizi

Termiz muhandislik texnologiya instituti talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yo‘l qurish ishlarining sifati ko‘rib chiqildi, yo‘l xo‘jaligini yanada takomillashtirishda muhim masalalarni tahlil qilish maqsad qilib olindi.

Kalit so‘zlar: Avtoyo‘l, yo‘l xo‘jaligi, me‘yoriy talablar, yo‘l qurilishi.

KIRISH

Yo‘l-qurilish ishlarining sifati – amaldagi me‘yorlar talablariga qat‘iyrioya etish va qurilish loyihalarini sifatli amalga oshirishdir. Muhim nuqta – yo‘lda va uning bazasida mumkin bo‘lgan maksimal yuklarni aniqlash. Zero, yo‘l qurilishi katta moliyaviy va jismoniy xarajatlarni talab qiluvchi murakkabko‘p bosqichli jarayondir.

Birinchi vazifa ishonchli pudratchi tanlashdir. Yana muhim vazifardan quyidagilar: yo‘l xo‘jaligida mablag‘larni boshqarish, moliyalashtirish va sarflashningsamarali tizimini amalga oshirish;

mavjud yo‘l tarmog‘ini saqlab turish bo‘yicha ishlarni birinchi navbatda amalga oshirgan holda yo‘l tarmog‘i xavfsizligini ta‘minlash;

eskirgan yo‘l qoplamasi va boshqa yo‘l inshootlari tiklanishini ta‘minlaydigan hajmlarda ta‘mirlash ishlarini olib borish;

yo‘l harakati xavfsizligini oshirish, transport-yo‘l majmuasining atrof muhitga salbiy ta‘sirini kamaytirish;

iqtisodiyot va aholining ehtiyojlaridan kelib chiqib, avtoyo‘llar tarmog‘ini takomillashtirish va kengaytirish hamda davlatning strategik vazifalarini haletish;

qo‘yilgan maqsadlarga erishish uchun yo‘l industriyasi moddiy-texnik bazasini mustahkamlash;

davlat yo‘l siyosatining va yo‘l qurilishi rivojlanishini tartibga solishning asosi sifatida yo‘l xo‘jaligining normativ-huquqiy va texnik bazasini yanada takomillashtirish;

an'anaviy avtoyo'l yo'laklarini rivojlantirish, zamonaviy avtotransport vositalari yuqori darajada qulay va xavfsiz harakatlanishini ta'minlash uchun mavjud yo'llarni modernizatsiyalash orqali ularning texnik darajasini oshirish, yirik shaharlarga kirishda avtomagistrallarning eng serqatnov uchastkalarini rekonstruksiya qilish va aholi punktlaridagi tranzit oqimlarini bartaraf etish va atrof muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish maqsadida aholi punktlarini aylanib o'tadigan yo'llar qurish;

xalqaro transport yo'laklari tarkibidagi eng yirik markazlar o'rtasidagi aloqani ta'minlash va ularni Yevropa hamda Osiyo xalqaro avtomobil yo'llari tizimiga birlashtirish uchun ko'p bo'lakli avtomagistrallar va tez yurish imkonini beradigan yo'llar tarmog'ini shakllantirish hamda rivojlantirish, muhim transport tugunlariga, dengiz portlariga, terminallar va transport infratuzilmasining boshqa obektlariga kirishni ta'minlash orqali mamlakat transport tizimi uyg'un rivojlanishiga ko'maklashish;

avtotransport ortiqcha yo'l bosishiga barham berish va tuman markazlari hamda yirik aholi punktlari o'rtasida eng yaqin marshrutlar bo'yicha aloqani ta'minlash uchun mintaqaviy avtomobil yo'llari tarmog'i shakllanishini yakunlash, mintaqaviy yo'l tarmog'ining yuzaga kelgan tuzilmasini to'ldiradigan yangi xordali va bog'lovchi yo'llar qurish;

Mutaxassislarning malakali jamoasi va maxsus texnikaga ega. Mutaxassis tomonidan taqdim etilgan pudratchi vazifani bajarish uchun tadbirlar ro'yxatini tuzadi va ishlarning narxini hisoblab chiqadi.

Yo'l qurilish ishlarida yuqori unumdorlik va ko'p qirrali zamonaviy uskunalardan foydalanish ishlarni tez va sifatli bajarish imkonini beradi. Yo'l qurilish uskunalari odatda ijara asosida qo'llaniladi. Bu sizga har doim xizmat ko'rsatish va yuqori malakali operatorlar va mashinistlar bilan ishlash imkonini berdi. Avtomobil yo'lga yo'l belgilarini joylashtirish, ularning narxi nisbatan past. Eng avvalo, avtomobil yo'lida harakatlanishning yuqori xavfsizligi va undan foydalanish qulayligi ta'minlangan. Hududning gidrogeologik sharoitlarini tahlil qilish muhim ahamiyatga ega.

Yo'llarni qurish jarayonida qurilishning texnologik jarayonini ta'minlash imkoniyatlarini o'rganish kerak. Shuningdek, assortimentda va kerakli miqdorda kerakli qurilish materiallari. Magistral yo'l bo'ylab qurilish materiallari karerlarini ishlatish yoki tashkil etish imkoniyatlarini o'rganish maqsadga muvofiqdir. Yaxshi qurilgan yo'l talab qilinadigan standartlarga javob berishi kerak. Chunki bu nafaqat haydovchilar, balki piyodalar uchun ham xavfsizlik va qulaylik garovidir. Har qanday qurilish yoki rekonstruksiyaning birinchi bosqichi loyihalash bo'lib, undan so'ng yo'l qurilishi rejasi ishlab chiqiladi. Yo'lning yuqori qatlami eng katta aşınma va yirtiqqa duchor bo'ladi, chunki u o'tayotgan avtomobillarning katta massasidan kunlik bosimga

duchorbo'ladi. Shu sababli, yo'lining ishonchliligi va mustahkamligi to'g'ridan-to'g'ri qurilish ishlari qanchalik professional tarzda amalga oshirilganligi va qanday materiallardan foydalanilganiga bog'liq. Yo'l xo'jaligini takomilashtirish mamlakatning iqtisodiyotini yanada rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Sifatli yo'l qurish mamlakatning yo'l xo'jaligini rivojlantirish dolzarbmasalalardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Yo'l xo'jaligini rivojlantirish tamoyillari
2. Yo'l qurilishini rivojlantirish
Avtomobil yo'llarini qurish